

Vann og avløp i arealplanleggingen

Heidi Skaug, juridisk rådgiver Norsk Vann
Vannforeningen, 14.02.2022

Vann-avløp-planlegging

- 💧 FNs bærekraftsmål
- 💧 Nasjonale forventninger
- 💧 Lover – forskrifter
- 💧 Statlige og rikspolitiske retningslinjer
- 💧 Kommunale vedtak
- 💧 Hva vil en oppnå – hva vil en unngå?
- 💧 Hva skal man sikre, hvorfor og når?

FNs bærekraftsmål – vann og avløp

Utgangspunkt i lov

Plan- og bygningsloven

§ 3-1 Oppgaver og hensyn i planlegging etter loven

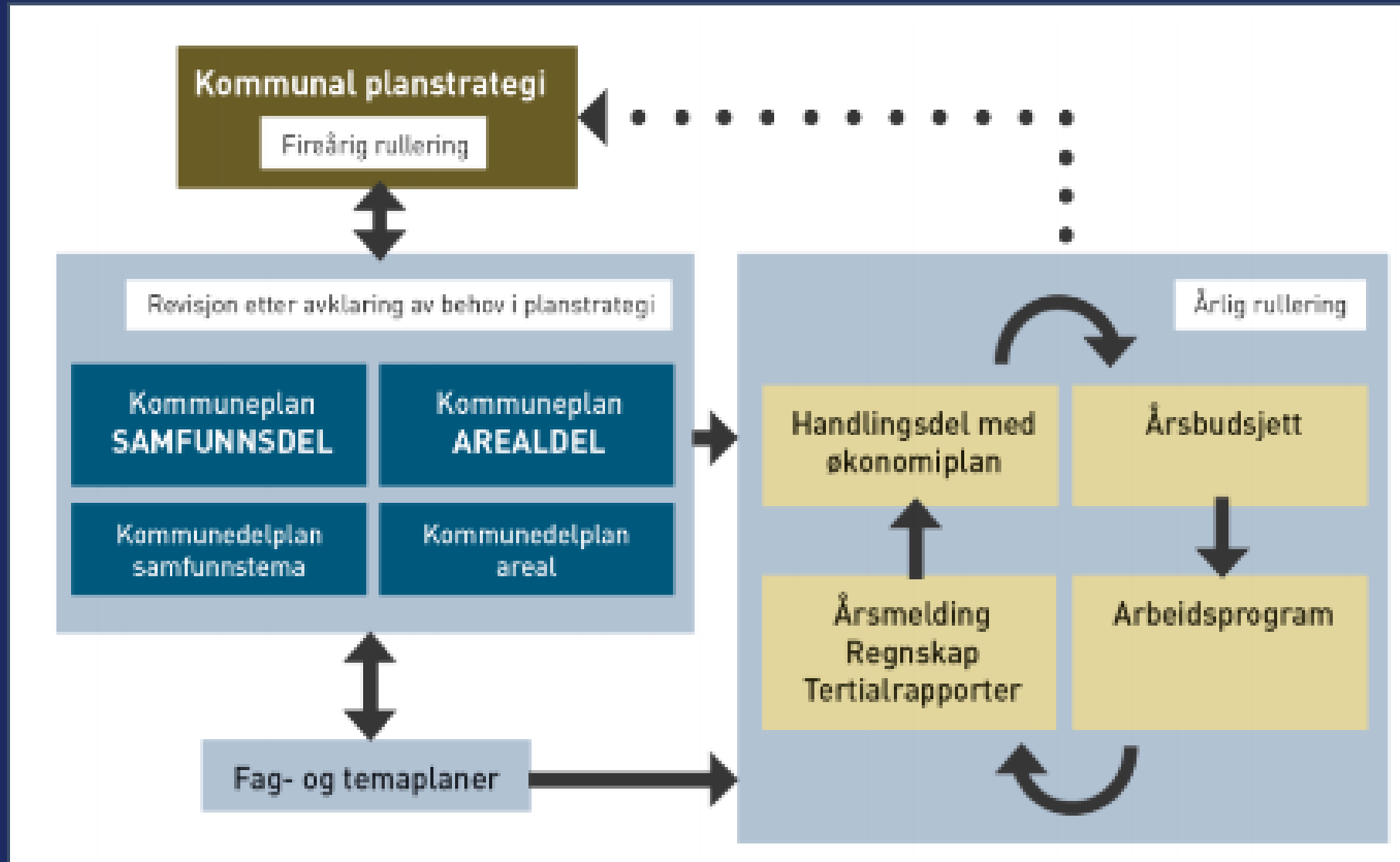
Innenfor rammen av § 1-1 skal planer etter denne lov:

i) legge til rette for helhetlig forvaltning av vannets kretsløp, med nødvendig infrastruktur.

Plantyper

- Kommuneplan samfunns- og arealdel
- Kommunedelplan/hovedplan for vann og avløp/vannmiljø
- Reguleringsplan
- VA rammeplan
- Økonomiplan

Illustrasjon av kommunenes plansystem, skjematisk framstilling av «fireårshjulet» og «årshjulet» i det kommunale plansystemet. (Kilde: Miljøverndepartementet, 2011).

Hva ønsker vi å oppnå?

- Langsiktig og forutsigbar forvaltning av vann- og avløps- infrastrukturen
 - Redusere skader
 - Ivareta miljøet
 - Utnytte vann som ressurs
 - Sikre drikkevannskilder
 - Sikre av vann og avløp kan løses i utbygginger
-
- Medvirkning fra innbyggere, utbyggere, forankring hos politikere

Hva ønsker vi å unngå

- Dyre og dårlige tekniske løsninger
- Dårlige løsninger for miljøet
- Å skape utfordringer for kommunens nett
- Etablering av nye fareområder
- Skape forurensning
- Lang saksbehandlingstid i arealplaner og byggesaker, «byggestopp»
- »Male seg opp i et hjørne»

Kommuneplanens arealdel >< reguleringsplan:

- Oversiktsplan >< detaljert plan
- Ekspropriasjonsgrunnlag
- Klageadgang
- Varsling til «private»
- Adgangen til å stille vilkår for utbygging
- Underdeling av arealformål

Hovedplan VA/kommunedelplan tema

- Hovedplanen er en strategiplan og ofte lite detaljert.
- Bør gi oversikt over eksisterende og framtidige vannforsynings- og avløpsforhold i kommunen.
- Overordnet plan for framtidig vannforsyning og avløpshåndtering.
- Gi oversikt over eksisterende forhold og avklare fremtidige behov for tiltak for de kommunale vann- og avløpsanleggene. **Hovedplanen skal bidra til å gjennomføre de strategier som kommuneplanens samfunnsdel og arealdel legger opp til.**
- Planen gir en oversikt over rammebetingelser for vann- og avløpssektoren.
- Målsettinger for vannforsyning og avløp.
- En beskrivelse av kommunens oppfølging av private vann- og avløpsanlegg samt en kortfattet beskrivelse av tilstand i vassdrag

Plan- og bygningsloven § 11-6

§ 11–6 Rettsvirkning av kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel fastsetter framtidig arealbruk for området og er ved kommunestyrets vedtak bindende for nye tiltak eller utvidelse av eksisterende tiltak som nevnt i § 1–6. Planen gjelder fra kommunestyrets vedtak, dersom ikke saken skal avgjøres av departementet etter § 11-16.

Tiltak etter § 1–6 må ikke være i strid med planens arealformål og generelle bestemmelser, samt bestemmelser knyttet til arealformål og hensynssoner.

Der det ikke gjelder eller er stilt krav om reguleringsplan, jf. § 12–1 andre ledd, skal kommuneplanens arealdel følges ved avgjørelse av søknad om tillatelse eller ved foreståelsen av tiltak etter reglene i § 20–1 første ledd bokstav a til m, jf. §§ 20–2 og 20–3.

Kommune(del)plan (KPA) - muligheter

- Vise de hensyn og de restriksjoner som har betydning for bruken av areal. Eksisterende og fremtidig bruk.

§ 11-8, Hensynssoner

§ 11-9, Generelle bestemmelser

§ 11-10, Teknisk infrastruktur

§ 11-11, Bruk og vern av sjø og vassdrag

Aktuelle bestemmelser for KPA

-«Ved førstegangsbehandling av alle reguleringsplaner skal det inngå rammeplan for vann og avløp. Planen skal vise prinsippløsning for vann, avløp og overvann i området samt sammenheng med eksisterende system.»

-§ 11-9 bestemmelser uavhengig av arealformål, feks: krav om reguleringsplan, krav til avløpsløsninger, rekkefølgekrav, byggegrenser

- Hensynssoner med nærmere presiseringer i bestemmelsene

Reguleringsplan

- Følger opp føringer gitt i kommuneplanen på et mer detaljert nivå.
- Prøvd å beskrive hvordan vann og avløp kan ivaretas i
 - § 12-5, Arealformål
 - § 12-6, Hensynssoner
 - § 12-7, Bestemmelser
 - § 12-8, Oppstartsmøte

Rammeplan for vann og avløp bør:

- vise prinsipløsning for vann, avløp og overvannshåndtering i reguleringen.
- avdekke utfordringer knyttet til vann, avløp og overvannshåndtering ved regulering.
- foreslå nødvendige tiltak for å håndtere utfordringene.
- Komme med forslag til bestemmelser, rekkefølgekrav eller formål i plankartet som er nødvendige for å ivareta hensynet til vann og avløp, inkludert overvann.

Utvikling av Skei – sammenheng mellom to ulike høringer

 [Lytt til teksten](#)

Kommunedelplan for Skei skal revideres og ny hovedplan for vann og avløp skal vedtas. Men hvordan henger de to planene egentlig sammen og hvilke beslutninger skal tas når?

Skeikampen

Godt grep:

Krav til at det skal inngå rammeplan for vann og avløp i alle reguleringsplaner.

Rammeplan bør inneholde:

- Beskrivelse av løsninger for vann og avløp
- Kart som viser planlagte hovedtraséer for vann og avløp med tilkoblingspunkt til eksisterende ledningsnett.
- Flomveikart for planområdet som viser flomveier inn til, gjennom og ut av planområdet.
- Nødvendig oppgradering av eksisterende tekniske installasjoner.
- Historikk på eksisterende ledninger, heftelser, tilbakeslag, kapasitet.

Oppsummering

- Viktig med godt samarbeid med plan – tidlig
- Planene må henge sammen og utfylle hverandre
- En må vite hva en vil før en kan planlegge
- Utarbeid hovedplanen som en kommunedelplan
- Få VA med i kommuneplanens arealdel
- Bruk alle verktøyene lovverket gir for vern og sikring
- Vær tro mot planene – og minn om nødvendig politikerne på det